

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLAM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
Kütüphane ve Dökümantasyon Müdürlüğü
Arşiv Servisi

RİZA TEVFIK SÖLÜKBASI

Tasnifin Kodu	RTB	
Dosya No	31	
Gömlek Sıra No	880	
Adet	Belge	1
	Yaprak	9
Tarih		
Orijinal Kayıt No		

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB.31/880

ملک

مقاله یونان و رمان، قوت شعور، ایستقامت و دایره ای چیره بر این شیله
ده قاطعه ایندینده دوشوخه ایسه... بونلله ایچونه ده قادت دوشوندیلم ایچونه واریم

①

دینه... ایستقامت بو ده قاتلله ایله بیرونلک مکنلک و...
ایلمن سوره بورد: دجهسه گه: بو دنیا ده ایله شئی وارد: بی روحه گه دوشونور... کوبری قاده ده
اوده کویلیله ~~بیر~~ ایلمن ده بر آاده اولماز! دجهسه: «آلینت بو دوشور دکلر»
هونک: به هم دوشونورم هده کویلیلم. دیله گه قاده و روح بر آاده ک. ده قاتلله دبدیلک
یا بیس دوشور. ساده بو قادیاری "بو دنیا ده ایله شئی وارد: بی دوشونور. او روحه: کوبری
کویلیله اوده قاده ده: "دوشور و...
نه چهنی سیده بورد: "هی ایله چیچ معلوماتر بورد. نه قاده. معلوماتر و...
کلیور: "دجهسه بو دوشور دکلر. هونک بطنی شیاری همنزه بطنی شیاری فکد عجزله
کوکره نیر نه. ده قاتلله بر ایله خابلیله ده ایله. بر پرنسه دسی ویر...
کولوسی بوندیم ایله کلمه ده: بگویم اوده پله نوت اولاره کلمه و آرائله بی پنجه ناک کولونه
باتمه ادیومه. بونلله کولونه هده هده بر هده آلا ره کولومه...
برده (Spinoza) ایله ایله بر فقیر آدور کولونه. بونلله کولونه هونک (John Locke)
ایله بر فیلوف کلمه. ده قاتلله کولونه بر ایتم لی بر دیدی و (Experience)
کویله لی علاوه ایله. هونک بونلله یاری اولدی

John Locke جون لاک

جون لاک بر انگلیز ~~ملک~~ ایله کولونه (۱۶۳۲) نجی افرنجیده دوشور و (۱۶۹۴)
ده کولونه. خابلیله کولونه ایله جون بلنله بورد. کولونه ایله کولونه
(Westminster) ده باشلله و اولاده اوهر یار می باشنه قاده یا شامسه.
جون لاکه شوبله دوشونوردی: "بزم نه قاده معلوماتر واریم بزم صلح عجز ده ایله کویله.
بزم بر کویله فکد عجز بورد: "بونلله یا بیس دوشور و کولونه ایله کولونه دوشور.
کولونه کولونه او، لیومه طانک می؟ آهیس؟ بونلله بیلایر ایله کولونه طانک
او نه قانه او لیونلک آکسی و یا هود طانک اوله بطنی آکلا بزم. ایستقامت بو هده ایله
کلیور. آقا هر شئی هده ایله کولونه بطنی ده فکد عجز ده ایله کویله. آه
~~کولونه ایله کولونه بطنی ده~~
بودر ایستقامت لوقلله بر نسیمی برده فرانسز خابلیله واریدی اوللله ایله
(Descartes) ایله. دیر دیک: "خابلیله معلومات هده ایله کولونه

۶۹) اوگوستی (۱۷۶۷) ده با شه کورینک فنون: (University)
به نیره جلی زمانه (Bentham) (University) دن

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ۲۱۲۱۴۵۰۱

۲) هیچسه بولو نیور دی .

سینه Herbert Spencer

(Spencer) غایت بیرون و فیوضدی (Comte) له مراققا
ردی و هیون کتیب سینه ملانی (Comte) دن آله
ظه ایند یلر بر دوغور و کل سینه . ۱۸۲۰ اوغندی ۱۹۰۳ ده
کولمندی کندی (Enterees) اتی (Sociology) و (Psychology)
یه ایدی بر نالر ایکنر ده یله دوغور و آکلایندی (Comte)
بیرک بریا ویم آلمندی هوکوره کندی نه یاسینه ~~دو~~ دوغور
(System of Philosophy) فکرین بو کندی (First Principle) (۱۸۶۰) ده
(Philosophy) کندی بر نر تقیب ایده رن (Psychology و Biology)
کلی معنا Methepisis ده بر Interest ده (Herbert Spencer)
غایت ایری ایدی بلکه فیوضد کون آله ایبری کونده بری
اید سینه رگور نه بر نره کیده ، که بول (Shell) بو طسه بول (Shell)
لی ده (Presspaper) دینه قولای نیرمه (Spencer) بولده و کوزمانه
کندیکن اینیا لومنی بر قولوب کندی قولوب آله کندی قولوبنده
قاصادار اتمسه ~~کون~~ آلت سینه ، کله ده فیلانه کورده
قاصاب فضاآت کتیب بومسه سینه ده او آلت کتیب (Scientific) ایسی
ویده مه قاصادده قا - شمنده شاییره قاصاب اشته بو قولوب
سینه رن اینیا سنی صاقلامسه ~~دو~~ دو قوتور ، صاقلامسه اشته
یه گیدی بول (Shell) ای دو قوتور ، صاقلامسه بلکه هدایه اتمسه
لر بر ده (Spencer) کله غایت چوم و دیکلی بر کتابت که بر نر
زه به گیده ، لایه بر نر تا شبر مه بر کتابت ایسی ده (Cobbett)
(Legacy to Parsons) - در بر کتابت مؤلفی ده (William Cobbett)
کوننده ده (Mills و Sons) طرافنده بلدیله
فیا تیده ~~بر~~ ~~شیلر~~ ~~دو~~ آلتی به مشور

(Scientist) نى دور . بر مسئله ي هاك ايجك ايجو نه (Evolution)
 لازم ده بيئيدك بر اوده سينه (Science) ده ايشك ايجنه گيريو .
 حتى بعضى كيم كور (Evolution) (داوون Darwin) انك منكو ديور كور
 بر يالنه شجدي تقاطل بر چوه مسئله كوره جوب وي بر يو . فقط تقاطل
 منكن بلكه نه يه آداملر بر چوه چوقور كورى دولور . جابوب اوستنده
 گيرى ديور كور سينه . دولور عاديته ايجي ياپيدى چونكه او چوقور كور
 ديور يوره هائلو سنه داها عالمانه گور بر يو سكر انسانه عاجوننده مى اولدور
 آله ك انى آباغى وار سه گي بر جاور . آلبوده انسانه بايسه ده بر ننده روح
 ويره هائلو سنه داها عاجيلانه بر سوز انك عاجوننده گلديكى ايجو نه اوقام
 اوقامه منكه كور ~~بر~~ وار منك : بر كو چوكه آيليه بر چوه چوقور يارا
 غلدى اوزاتم ~~و~~ كز جايونه گي سيميقي يا قارا . فقط ينه آل آبدال آدم
 ايله آل زنى عاجونك ز فاسده بر يوك فرود وار فقط ~~و~~ بر انسانه نوده
 گلديكى شجدي يك بلور كل فقط بللمه موگوره كف ايده كور (Darwin) انك
 منكو بر يوك فيلو سولرى فنا صله سارسى . (Bain) انك بازدينى
 ايكى كتاب دار . (The Emotion and the Will) او بروده (The senses
 - and the Intellect) (Sir William Hamilton) انك ده بر يوك اتر كوى وار
 (Lectures on Logic) ديه . قاچ كتاب ده (5) لانه داننه
 فاضله اوزه وينه لزوقه ديه . (The Kele) انك (Darwin) انك كتابه
 اوقادار معلوماتم يوره شجدي فلسفه ده بيلنه جك چوه شى وار ايكى
 طرف داعى وار ~~و~~ دنده طرف بر ده ديش طرف ديشه ده ديكيم
 ايجي فلسفه بيلمه كور . دنده طرف فلسفه ده اوقادار معلوماتي يوره
 موگوره بر فلسفه وار كور انك معلومات آلامه ايجو نه اوقور كور بر ملك تقبيه
 ايجك ايجو نه اوقور كور بر ملك تقبيه ايجك ايجو نه اوقور كور (Method)
 بيلملى سزه (Method) هقنده بر آت شير سويله بر ينج شجدي فيلو سولر
 ايكى سؤال ايجو نه بر قادار ز همت چاسور كور برى (وار لغه نه در) او بوروده
 (بزاد وار لغى ناصل بيليرز) شجدي بر نلورى دوغور سويله جك ايجو بر آدم
 (free thinker) اوقالنى بر نلر اسلملى وار . حقيقت ناده سؤالنه
 (Ontology) سؤال او حقيقتى ناصل بيليرز نكده نه ده (Epistemology) ده در

حقیقتیه (Subjectivism) می قبول اینده معنی
 گوید که بر اینست حقیقتی بر هر چه هست و هر که
 در باره اش می گویند اولی نفسی است (یعنی) در حقیقت
 حقیقتیه بلکه در دیگر ایگو هم حقیقتی در آن است
 معنی فکر که (فوق) است (یعنی) (Gen) می گویم
 درها بودله اولی است حقیقتیه معنی فکر معنی
 ایگو او کا اینا میورم و متحدیه قدر ان دو معنی فکر بود
 (Subjectivism)

فقط در سه گانه بودند کامل آینه اطوار نفسی نه در
 بیرون است اولی فایده ده در که بر بولگی بود اد معنی
 است معنی اولی فایده در است اولی ایگو معنی
 آینه در گله

Handwritten notes on the bottom page, including the name 'Wilhelm Hamann' and various philosophical or linguistic terms in Persian script. The text is less legible due to fading and bleed-through from the reverse side.

بسم الله الرحمن الرحيم
اولاد یعنی اینانیوں پر
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد
اولاد یعنی بیگمہ اولاد

بہ قلم ج. بارکلی

(George Berkeley) غیر لائڈہ (Kilkenny) دہ (1685) سنہ
سنہ دوغٹھ کنڈیسی بر اینڈر عائہ سنہ ایدی (Dublin) دہ (1685)
(Trinity) فولڈہ تحصیل آئندی (Philosophical) فکری ایلک دہ
کڈ بیکہ سوگراو کنڈیسی بر (Gerryman) اولدینی ایچونہ اُلک برقی تنبسی
هور دوٹونڈری تصبیح ایلک ایدی (Simpliciter) ایچونہ سوڈیکی
ایچونہ بریسونہ (Rhode Island) رڈہ قولو نیلرینی اشفال ایدی
آودت ایدی زماہ بیک (disappointed) ایدی و بر ساکڈہ
(Purest Ideas) نہ آلیندی فقط نفس ہیچ بر وقت - اجہت حیاتہ مجتہ

غائب ایتیم دی
(1703) دہ (Bishop) و سوگرا (Oxford) دہ آودت ایدی
و اورادہ بولدی
(Berkeley) فلسفہ بر (Hume) م جوہ بکونہ - دی (Fichte) بہ دہی
بکونہ دی بڈہ دیکھی: «بودنیادہ گور دوکنڈہ ہب بالانہ دوغٹوونہ دوغٹووم
بر آلاہ وارو - و او بکونہ بونڈری گوستہ بیور دیدی او نڈ (Berkeley) نڈ
و نڈ (Immaterialism) دیدی ر مارہ یوقد - دیدی. ایت (G. Berkeley)
نڈ حیاتی و قلم نڈ دی پاریم سنہ بکٹ ایتیم .

David Hume

(David Hume = داوید ہوم) غایت بوچون برینو فدی غایت
بوچون فیلو فدی سارسی بوچون ~~مکمل~~ بالنتربینی بولدی
Hume فلسفہ یہ سبک تیرمقہ یاریم ایدی (Hume)
(Edinburgh) دہ (1711) دہ دوغٹدی فرانہ دہ برقیع سنہ یاشادی (1711)

B. Spinoza

(Spinoza) (René Descartes) = ده قارت دک طالبی - ایوی .

کنیزی یا خودی ایوی . (Spinoza) دک برسیین فکرم بیا تا حده خودها سندن
آلوت بر آرد دوز هلقه . خودجا سنی (Critique) ایسه ایوی . بیلو-که ده قارت شویا
سویا سنی . دجه دیک . بو دنیا ده ساده ایگ وارلم وار بر دوشونو . او رولدر . توبری
ده توطیلو - اوده قاده در دجه (Spinoza) اولری . باری اول بیلر دجه . ده بوکم ده قارت
بو بیا سویا دی : "بو دنیا ده ایگ وارلم وار فلا بونا آیری در ایوی . بو یا فلیس ...

Spinoza . دیکیم : "آوت بو دنیا ده ایگ وارلم وار ادرده هلو دک فلا ایلیس بر آرد در
دجه . آکر بر آرد اولورم آلا اولور بوده دوغرو دکل چونکه به دوغونورم دجه که بنده
رول وار هم توطیلیم دکله که به ده قاده وار .

ایوی هجرت ۱۹۸۲ اولورده (Spinoza) اغابت فیر ایوی . او قارار فیر دیک حاجی لو ایده . دک
غابت کنج ایله تولد .

(Liebnitz) ده دها بویوک فیلو سوف فلا (Liebnitz) ده غابت مشهور .
دنیا دک ان بویوک فیلو سوفلر نه سما بیلر (Spinoza) - (۴۳) (۴۲) یا شنده

تولد . تولد ده سبب فیر لگی ایوی . آرت دک وقت لقی ایوی ذکا هلال سده
ورم واردی بوننه اولری فقط غابت باهتیا یا شندی .
Spinoza and Descartes

ده قارت دیکیم "بو دنیا ده ایگ وارلم وار بری دوغونو - توبری ده توطیلو - دوغونو نه رولدر .
توطیلو نه ده قاده در ~~سویا سنی~~ بونا ایلیس بر آرد اولرمانا . " دیکیم بو دوغرو
ده کل اولرک طالبی (Spinoza) ده دیکیم "آوت ده قارت بو پارچه سنده دوغوردر . دیکیم

ساره شوره دوغرو "ایوی "بو دنیا ده ایگ شنی دری دوغونو او رولدر . توطیلو اوده
قاده در "دجه . فلا بونا ایلیس ده برده . ده قارت بر ده کل دیکیم بو یا فلیس .
فلا آکر بر اولورم آلا اولور ده

(Spinoza) خودجا سنی (Critique) ایسه شوی
ایلیس صفا کینی سویا سنی . شیده به بنم صفا سولر به بنم . دیکیم آوت بو دنیا ده ایگ
شویا سنی دوغونو - او رولدر . بری ده توطیلو اوده قاده کلر . بونا ایلیس ده برده .
د ایلیس بر اولورجه انسان وجوده کلر . (۹۸) که نه آط ، نه آخری ، نه ده باجانی وار . ۹۸۱

دیکیم نه دوغونو نه ده یا زار . فلا آت خودک بر قوت -
آط نه یا زار نه او قوت - آکر (Spinoza) دک دیکیم دوغرو اول ایوی ، به ، سه ، بر ۹۸۱
اولورده . ذاتاً بر انسان قوت دیکیم دها ایچوم دها ایچوم هیچ قوت ایشیرمی ؟

بو شندی قوت کلر و ایشینی که آله ادرده آیفده منزله هدر دیکیم که والله نه اولر شنی
بیلیم یور که اولرک نه اولر شنی بیلیم نه او قوت

دیکیم نه ایچوم دها ایچوم هیچ قوت ایشیرمی ؟
دیکیم نه ایچوم دها ایچوم هیچ قوت ایشیرمی ؟
دیکیم نه ایچوم دها ایچوم هیچ قوت ایشیرمی ؟

~~بعضی عقول~~

(۶)

او طایفه ای را می نامند که فقط شعریه
عقل لازم هم درک از حق الهام لازم صورت گرفته قوی
عقل الهی اولی است او طایفه ای را می نامند که بر عقل اولی
اولی در دو مورد فقط هستند فکری بر آرزوی
قوی به در آفریننده و اولی است اسپینوزا الهی
برشیده فرقی گویند با اسپینوزا (Spinoza)
به نسبتی ~~عقل~~ ^{عاشق} در فایده آینه در بالکن او کی
در کینه بر همه و در آنها ~~دو~~ دو غرض سبب به بعضی رو قارند
فکلی اصلاح استیلا اوسته بر قالی قومیه
و آنرا او ~~عقل~~ عقلی بنی - مده و آنرا
او بر نسبت اسپینوزا اندک او طایفه فارسیه
آری و در ~~دو~~ ^{سه} آیه آیه فارسیه و آنرا در
ایه در فایده عقلی فقط اصل معرفت اولی بنی
عقل ~~عقل~~ بر ضلوف بر قدر که بر آن ~~عقل~~ ^{عقل} ~~عقل~~ ^{عقل}
بر آن عقول فانی آینه است اسپینوزا اندک
عقلی فکری

(۱) Spinoza

بر سبب اینکه عقول فانی بر آرزوی
کلیه بر (عقل) در (عقل) در او
در ایلام الهی کلیه شبندی در قارت در
در با علم عقول برده بره کلیه در
کلیه (Lock) در در
(Spinoza) در در بره کلیه در
آیا در در ایلام کلیه در
بر در در در قارت ایلام بر در فقط در
عقل (Spinoza) ایلام ایلام در فایده
در دلیل که اولی بر خدا در
اسپینوزا بر در آله در ایلامات کلیه در
و نیز بر کلیه در کلیه در شیله نور
ایست اسپینوزا و لوف ایلام در فایده
بنی علم او چند در کلیه در مثلا ~~بعضی~~
فانی و یا بود یا خود فانی اولی فانی ایلام آله
فقط صافی ایلام یا یا با بر او فانی لازم

در عقول
فکری
عقلی
فکری

ده (۱۷۲۷) قادار و بوز خانه ضد فئده (Treatise of human nature) کا یا ز مندی
 ده (۱۷۳۹) ده (London) ده با سینه، فکر تمام ایله نئی و فلسفی فکر لورم دو لو
 ایدی (Viana) و (Turin) سفارت خانه لورنده قاتب اولارده زمانه کچه
 مندی بوز خانه ضد فئده اتری اولارده (History of England) دی با سینه (Hume)
 (Foreign Office) ده ایلی سنه (قادار آیلوه آ لوه ایچونه (۱۷۶۹) ده
 (Edinburgh) یه کندی و او- ده (Philosophical calm) ایله یا شادی
 بر مدت سوکره (۱۷۷۵) ده کندی سنه (۱۷۷۱) به قادار عفف ایدنه بر فته لوه
 گلادی سوکره (۱۷۷۶) ده ده دو لوه

Fichte .

(Fichte) (۱۷۶۲) سنه دوغمه و (۱۸۱۴) سنه سنه
 لور مندی بو فیلسوفک دو شوندیگی تمام ایله یا فلسفه ایدی ده - دیکی بر فم گور -
 دگر تمام ایله یا فلسفه - یز رویانک ایچنده - و یا گور بیورن ~~بودنیا - ریبار~~
 ده دی .
 ده سنه که اگر یز بر کافی تو تار سه او کاغذ لور قایب او اولوب او طار دفتن آنلا فامز
 یز م جیلور ده ایلم - و کالیو - ~~و کالیو~~ او یز فیلسوف در ده سنه
 سوکره یا نا غمزی تو تار سه او ده فیلسوف - ده سنه او ایلم ایسه بر یو تو تار ده
 بو یا فلسفه (Fichte) نک دو شوندیگی (Romantic) بر شئی ~~اگر~~
~~اگر~~ (Fichte) نک ده دیکی ~~اگر~~ کیلی اولم هر شئی
 هیچ نکه وایر که بو هیچ بر شئی دیک دگر . کندی یسی Lusatia ده دوغمه
 دی کندی سنه (Critique of Pure Reason) نه چون درجه ده مراتی وارد کا و ایسته بو لور .
 دی فیلسوف او مندی کندی یسی فقیر اولار یسی ایچونه (Lutor) * اولار سه یا شانه عفف
 جیور ایدی (۱۷۹۳) ده ~~اگر~~ اولفسم و بر بر فسور او مندی بوز خانه ده
 (Lena) ده بر لور نیور ایدی بر لنده بر او آلمند کا . ایسه Fichte
 لور صیاتی .

Growth of Modern Philosophy (Philosophical Calm) ده آلمند .

Growth of modern (Lutor) *
 Philosophy

و فلسفه و هر دو علم را که هر یک را فلسفه حاصل اولیو
(9) بود فیلسوفان سوآه *Barkson* کیلو . چه کسی بود و یک: " بود دنیا ده
هیچ بدستی هر دو کله . بود در دوغز و در آن گزیدنی هر خطی اید و
آفت آفتار . او کا عقل امر اید بود . *Barkson* تا حدی عاقلی
سویا . دی . آفت . چه کسی اید ایسوز بیو .

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 278.840.1

Kant and Spencer.

ایسوز . دی و یک بود دنیا ده وار له یافه ۹ جلد . ده ردی . سوآه فلسفه ده
بر علم وار ادکا (*Axiom*) دیر بر ایسوز ده (*Axiom*) تجربی از بیانی نه
تیه اور دنیا خود دیا بود چه بلین نه تیه ر . مثلا $2x = 4$ اولیو یعنی چابو چابو
بیلو بر . بود *Axiom* در ایسوز . بود یک *Axiom* تجربی ده اید ایسوز
و هر شئی بر آسه بر آسه اولیو در . قلا *Kant* نه طایفه *Kant* ده دیک
دنیا ده وار له بلین نه ۹ جلد . حتی بلینی ناکر بر سنای *Spencer*
Kant ده آسه طیه اید ر دی . *Kant* دیو له . *Axiom* ده ده ده
کله . بود دوغز و دکل . *Kant* از زمانه *Evolution* مکل بوددی
اونی ایچو *Kant* بود ده یافه *Kant* ناکر بودی اونی

(Critique of Pure Reason) ایسی طایفه (*space*) ایسی نوی سویا بودی
(Space is regarded as a condition of the possibility of Phenomena)
یعنی دیجات ایسوز بر کله هر شئی در آسه طایفه مکل . قلا *Spencer*
دیو له . بود دوغز و دکل حادئات ده طایفه ده بر طایفه ایسوز
(*Kant and Spencer*) دیو بر آفتوا . (*Borden Barker Borden*)
یازه ایسوز ایسوز سنه (1411) ده یا زینک . (*Borden*)

(*Kant*) کی بگه نیو . به ایسوز ده بگه نیو . م قانتیه قایت
بودی بر فیلسوفی سینه ده قایت بودیون .
بارقوه *Barkson*

(*Barkson*) = بارقوه نوعی ان بودیون فیلسوفی ده
کندیشی بزه (*Time and tide*) باقیه هر دو او کلا قسه بودیون ایچو
کندیشی هرک ان بودیون فیلسوفی ایسوز . بر فیلسوفی ~~سینه~~
بر آدام هر دو کله ده هر آلیت دوغز و دکل بر آدام کندیشی دگره
آفت ده هر آلیت ده هر آلیت کندیشی دگره آفت او آدام
هر دیک دکل . او آدام عقلی قومانده ویره بودیون صوکره بر آدام
قوت خوبی قوت شاماسی آله ده دکل بر آدامی قوت شدم ایسوز
ذات و او ایچو بودیون . بر آدام نه تا ده قوت شدم